

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)
دانشکده پرستاری و مامایی
دفتر توسعه آموزش علوم پزشکی دانشکده پرستاری

شماره درس: ۱۴۱۰۵۹۱۰۴

نام درس: نظریه ها ، الگوهای پرستاری سلامت جامعه و کاربرد آنها

تعداد و نوع واحد: ۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کار آموزی

پیشنیاز: رشته تحصیلی: پرستاری سلامت جامعه

مقطع تحصیلی دانشجویان: ارشد پرستاری

محل برگزاری: دانشکده پرستاری مامایی نام مدرس: خانم دکتر حسین زاده

هدف کلی درس

هدف این درس آشنایی دانشجویان با نظریه ها و الگوهای مهم در رشته پرستاری و آموزش بهداشت است تا بتوانند پس از پایان آن نیاز به نظریه پردازی و کاربرد آنها در سلامت جامعه درک نمایند و آنها را در عرصه های مختلف پرستاری سلامت جامعه به کار گیرند.
در پایان درس انتظار می رود که دانشجویان بتوانند انواع نظریه ها و الگوهای مهم در رشته پرستاری و آموزش بهداشت را توضیح داده و ضمن آشنایی با ضرورت بکار گیری آنها در عرصه های مختلف رشته پرستاری اصول، شرایط و نحوه بکار گیری این مدلها را شرح دهند.

بودجه بندی	تعداد سوال	نحوه** ارزشیابی	تکالیف دانشجوی	زمان جلسه (دقیقه)	مواد و وسایل آموزشی	روش یاددهی* یادگیری	طبقه هر حیطه	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	اهداف میانی (رئوس مطالب)	تاریخ جلسه	شماره جلسه
۱	۲ سوال	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی). آزمون پایانی به صورت تشریحی و چهارگزینه ای خواهد بود	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	۹۰	ویدئوپروژکتور و وایت برد، فیلم آموزشی	سخنران، پرسش و پاسخ و تمرینات تفکر انتقادی، بحث گروهی	(شناختی) دانش درک و فهم درک و فهم دانش کاربرد	۱. فلسفه، پدیده، مفاهیم، اصول و نظریه را تعریف نماید. ۲. انواع نظریه ها و روش ساخت آنان را توضیح دهد. ۳. تفاوت چارچوب نظری و نظریه را توضیح دهد. ۴. مدل و مدل پنداشتی را تعریف نماید.	- مقدمه ای بر تعاریف و مفهوم نظریه و الگو - مشخصات اصلی یک نظریه و ارتباط الگو و نظریه		۱

* روش یاددهی - یادگیری می تواند شامل: سخنرانی، مباحثه ای - گروهی کوچک، نمایشی - حل مسئله - پرسش و پاسخ - گردش علمی، آزمایشی

**آزمون ها بر اساس اهداف می توانند به صورت آزمون ورودی (آگاهی از سطح آمادگی دانشجویان) مرحله ای یا تکوینی (در فرایند تدریس با هدف شناسایی قوت و ضعف دانشجویان) و آزمون پایانی یا تراکمی (پایان یک دوره یا مقطع آموزشی با هدف قضاوت در مورد تسلط دانشجویان) برگزار گردد.

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه** ارزشیابی	تعداد سوال	بودجه بندی
			۵. کاربرد الگوهای پنداشتی را در پرستاری تشریح کند. ۶. فواید مدل ها در پرستاری را بیان نماید.	درک و فهم							
۲		کاربرد فرآیند پرستاری در ارائه خدمات پرستاری مفاهیم و نظریه های یادگیری و کاربرد آنها در تغییر رفتار	۱. فرآیند پرستاری بهداشت جامعه را با ذکر مراحل آن، توضیح دهد. ۲. ویژگی های هر مرحله از فرآیند را توضیح دهد. ۳. نقش پرستار در فرآیند را توضیح دهد. ۴. یادگیری را تعریف نماید. ۵. انواع نظریه های یادگیری را نام برده و آنها را توضیح دهد.	(شناختی) دانش درک و فهم درک و فهم دانش درک و فهم	سخنران ی، پرسش و پاسخ و تمرینات تفکر انتقادی، بحث گروهی	ویدئوپروژکتور و وایت برد، فیلم آموزشی	۹۰	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	۲ سوال	۱ نمره

بودجه بندی	تعداد سوال	نحوه** ارزشیابی	تکالیف دانشجو	زمان جلسه (دقیقه)	مواد و وسایل آموزشی	روش یاددهی* یادگیری	طبقه هر حیطه	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	اهداف میانی (رئوس مطالب)	تاریخ جلسه	شماره جلسه
							دانش کاربرد	۶. رویکردهای مهم یادگیری را نام ببرد. ۶. کاربرد هر رویکرد را در آموزش و تغییر رفتار توضیح دهد			
۱ نمره	۲ سوال	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	۹۰	ویدئوپروژکتور و وایت برد، فیلم آموزشی	سخنران، پرسش و پاسخ و تمرینات تفکر انتقادی، بحث گروهی	(شناختی) دانش دانش دانش کاربرد تجزیه و تحلیل	در مورد هر نظریه: ۱. نظریه پرداز و تاریخچه نظریه را بیان کند. ۲. نظریه را تعریف نماید. ۳. پیش فرض ها را در نظریه شرح دهد. ۴. مفاهیم و تعاریف اصلی در نظریه را تشریح نماید. ۵. کاربرد مدل و نظریه را در پرستاری بیان کند.	معرفی نظریه فلورانس نایتینگل معرفی مدل اورم		۳

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه** ارزشیابی	تعداد سوال	بودجه بندی
			۶. به نقد و بررسی و تجزیه تحلیل نظریه بپردازد.								
۴		مدل اعتقاد بهداشتی معرفی مدل پر کاربرد بهداشتی Transtheoretical model	در مورد هر نظریه: نظریه پرداز و تاریخچه نظریه را بیان کند. نظریه را تعریف نماید. پیش فرض ها را در نظریه شرح دهد. مفاهیم و تعاریف اصلی در نظریه را تشریح نماید. کاربرد مدل و نظریه را در پرستاری و سلامت بیان کند. به نقد و بررسی و تجزیه تحلیل نظریه بپردازد.	شناختی) دانش دانش دانش کاربرد تجزیه و تحلیل	سخنران ی، پرسش و پاسخ و تمرینات تفکر انتقادی، بحث گروهی	ویدئوپروژکتور و وایت برد، فیلم آموزشی	۹۰	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	۲ سوال	۱ نمره

بودجه بندی	تعداد سوال	نحوه** ارزشیابی	تکالیف دانشجو	زمان جلسه (دقیقه)	مواد و وسایل آموزشی	روش یاددهی* یادگیری	طبقه هر حیطه	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	اهداف میانی (رئوس مطالب)	تاریخ جلسه	شماره جلسه
۱ نمره	۲ سوال	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	۹۰	ویدئوپروژکتور و وایت برد، فیلم آموزشی	سخنران ی، پرسش و پاسخ و تمرینات تفکر انتقادی، بحث گروهی	(شناختی) دانش درک و فهم کاربرد تجزیه و تحلیل	در مورد هر الگو و مدل بهداشتی: مدل را معرفی و تاریخچه آن را توضیح دهد. اصول و مفاهیم اساسی و ویژگی های نظریه را شرح دهد. اجزا و مولفه های مدل را نام ببرد. محدودیت ها و مزایای مدل را توضیح دهد. کاربرد نظریه در سلامت را تفسیر نماید. به نقد و بررسی و تجزیه تحلیل نظریه بپردازد.	معرفی مدل روی مدل شناختی-اجتماعی		۵

بودجه بندی	تعداد سوال	نحوه** ارزشیابی	تکالیف دانشجو	زمان جلسه (دقیقه)	مواد و وسایل آموزشی	روش یاددهی* یادگیری	طبقه هر حیطه	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	اهداف میانی (رئوس مطالب)	تاریخ جلسه	شماره جلسه
۱ نمره	۲ سوال	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	۹۰	ویدئوپروژکتور و وایت برد، فیلم آموزشی	سخنران، پرسش و پاسخ و تمرینات تفکر انتقادی، بحث گروهی	(شناختی) دانش درک و فهم دانش درک و فهم کاربرد تجزیه و تحلیل	در مورد هر الگو و مدل بهداشتی: مدل را معرفی و تاریخچه آن را توضیح دهد. اصول و مفاهیم اساسی و ویژگی های نظریه را شرح دهد. اجزا و مولفه های مدل را نام ببرد. محدودیت ها و مزایای مدل را توضیح دهد. کاربرد نظریه در سلامت را تفسیر نماید. به نقد و بررسی و تجزیه تحلیل نظریه بپردازد.	معرفی مدل جانسون معرفی مدل بهداشتی بزنف		۶

بودجه بندی	تعداد سوال	نحوه** ارزشیابی	تکالیف دانشجو	زمان جلسه (دقیقه)	مواد و وسایل آموزشی	روش یاددهی* یادگیری	طبقه هر حیطه	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	اهداف میانی (رئوس مطالب)	تاریخ جلسه	شماره جلسه
۱ نمره	۲ سوال	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	۹۰	ویدئوپروژکتور و وایت برد، فیلم آموزشی	سخنران، پرسش و پاسخ و تمرینات تفکر انتقادی، بحث گروهی	(شناختی) دانش درک و فهم دانش فهم و درک کاربرد تجزیه و تحلیل	در مورد هر الگو و مدل بهداشتی: مدل را معرفی و تاریخچه آن را توضیح دهد. اصول و مفاهیم اساسی و ویژگی های نظریه را شرح دهد. اجزا و مولفه های مدل را نام ببرد. محدودیت ها و مزایای مدل را توضیح دهد. کاربرد نظریه در سلامت را تفسیر نماید. به نقد و بررسی و تجزیه تحلیل نظریه بپردازد.	معرفی مدل کینگز مدل قصد رفتاری		۷

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه** ارزشیابی	تعداد سوال	بودجه بندی
۸		مدل رفتار برنامه ریزی شده و معرفی مدل راجرز	مدل را معرفی و تاریخچه آن را توضیح دهد. اصول و مفاهیم اساسی و ویژگی های نظریه را شرح دهد. اجزا و مولفه های مدل را نام ببرد. محدودیت ها و مزایای مدل را توضیح دهد. کاربرد نظریه در سلامت را تفسیر نماید. به نقد و بررسی و تجزیه تحلیل نظریه بپردازد.	(شناختی) دانش درک و فهم دانش فهم و درک کاربرد تجزیه و تحلیل	سخنران ی، پرسش و پاسخ و تمرینات تفکر انتقادی، بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت برد، فیلم آموزشی	۹۰	مشارکت در بحث	تراکمی (مرحله ای و پایانی)	۲	۱ نمره
۹		الگوی پنداشتی بتی نیومن و مدل پندر	در مورد هر الگو و مدل بهداشتی:	(شناختی) دانش	سخنران ی، پرسش و پاسخ	ویدئوپرو ژکتور و وایت برد،	۹۰	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	۲	۱

بودجه بندی	تعداد سوال	نحوه** ارزشیابی	تکالیف دانشجو	زمان جلسه (دقیقه)	مواد و وسایل آموزشی	روش یاددهی* یادگیری	طبقه هر حیطه	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	اهداف میانی (رئوس مطالب)	تاریخ جلسه	شماره جلسه
					فیلم آموزشی	و تمرینات تفکر انتقادی، بحث گروهی	دانش دانش دانش کاربرد تجزیه و تحلیل	مدل را معرفی و تاریخچه آن را توضیح دهد. اصول و مفاهیم اساسی و ویژگی های نظریه را شرح دهد. اجزا و مولفه های مدل را نام ببرد. محدودیت ها و مزایای مدل را توضیح دهد. کاربرد نظریه در سلامت را تفسیر نماید. به نقد و بررسی و تجزیه تحلیل نظریه بپردازد.			
۱	۲	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	۹۰	ویدئوپروژکتور و وایت برد،	سخنران، پرسش و پاسخ	(شناختی) دانش	در مورد هر الگو و مدل بهداشتی:	معرفی مدل پپلاو و مدل انتشار نوآوری ها		۱۰

بودجه بندی	تعداد سوال	نحوه** ارزشیابی	تکالیف دانشجو	زمان جلسه (دقیقه)	مواد و وسایل آموزشی	روش یاددهی* یادگیری	طبقه هر حیطه	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	اهداف میانی (رئوس مطالب)	تاریخ جلسه	شماره جلسه
					فیلم آموزشی	و تمرینات تفکر انتقادی، بحث گروهی	دانش دانش دانش کاربرد تجزیه و تحلیل	مدل را معرفی و تاریخچه آن را توضیح دهد. اصول و مفاهیم اساسی و ویژگی های نظریه را شرح دهد. اجزا و مولفه های مدل را نام ببرد. محدودیت ها و مزایای مدل را توضیح دهد. کاربرد نظریه در سلامت را تفسیر نماید. به نقد و بررسی و تجزیه تحلیل نظریه بپردازد.			
۱	۲	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	۹۰	ویدئوپروژکتور و وایت برد،	سخنران، پرسش و پاسخ	(شناختی) دانش	در مورد هر نظریه: نظریه پرداز و تاریخچه نظریه را بیان کند.	معرفی مدل بهداشتی برنامه ریزی بهداشتی (پروسید-پروسید)		۱۱

بودجه بندی	تعداد سوال	نحوه** ارزشیابی	تکالیف دانشجو	زمان جلسه (دقیقه)	مواد و وسایل آموزشی	روش یاددهی* یادگیری	طبقه هر حیطه	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	اهداف میانی (رئوس مطالب)	تاریخ جلسه	شماره جلسه
					فیلم آموزشی	و تمرینات تفکر انتقادی، بحث گروهی	دانش دانش دانش کاربرد تجزیه و تحلیل	نظریه را تعریف نماید. پیش فرض ها را در نظریه شرح دهد. مفاهیم و تعاریف اصلی در نظریه را تشریح نماید. کاربرد مدل و نظریه را در پرستاری و سلامت بیان کند. به نقد و بررسی و تجزیه تحلیل نظریه بپردازد.			
۱	۲	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	۹۰	ویدئوپروژکتور و وایت برد، فیلم آموزشی	سخنران، پرسش و پاسخ و تمرینات تفکر انتقادی،	(شناختی) دانش دانش دانش دانش دانش	در مورد هر نظریه: نظریه پرداز و تاریخچه نظریه را بیان کند. نظریه را تعریف نماید. پیش فرض ها را در نظریه شرح دهد.	مدل واتسون		۱۲

بودجه بندی	تعداد سوال	نحوه** ارزشیابی	تکالیف دانشجو	زمان جلسه (دقیقه)	مواد و وسایل آموزشی	روش یاددهی* یادگیری	طبقه هر حیطه	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	اهداف میانی (رئوس مطالب)	تاریخ جلسه	شماره جلسه
						بحث گروهی	کاربرد تجزیه و تحلیل	مفاهیم و تعاریف اصلی در نظریه را تشریح نماید. کاربرد مدل و نظریه را در پرستاری و سلامت بیان کند. به نقد و بررسی و تجزیه تحلیل نظریه بپردازد.			

تعداد جلسات: ۱۲ جلسه

نحوه ارائه درس و روش تدریس:

- ۱) سخنرانی، پرسش و پاسخ و تمرینات تفکر انتقادی، حل مسئله
- ۲) بحث گروهی، کار گروهی
- ۳) ارائه کنفرانس و سخنرانی توسط دانشجویان
- ۴) استفاده از وسایل کمک آموزشی

روند ارائه درس:

طبق برنامه اعلام شده در جدول خواهد بود.

تکالیف (وظایف) دانشجو:

۱. انجام تکالیف مشخص شده در تاریخ مقرر
۲. مشارکت فعال در بحث‌های کلاسی در طول تدریس
۳. گسترش معلومات خود از طریق مطالعه کتابخانه ای و اینترنتی
۴. استفاده از مطالب علمی جدید و معتبر در ارائه کنفرانس، مقالات و بحث‌های کلاسی
۵. مراقبت و آموزش به یکی از مددجویان مراکز بهداشتی با هماهنگی استاد مربوطه، مطابق با یکی از الگوهای پرستاری و گزارش شفاهی و کتبی فرآیند مراقبت. (برای واحد عملی)

نحوه ارزشیابی:

- مطالعه، شرکت در بحث‌های کلاسی و تمرینات تفکر انتقادی و حل مسئله: ۳ نمره
- تدوین و ارائه کنفرانس و مقاله در رابطه با مباحث درسی: ۵ نمره
- آزمون پایانی: ۱۲ نمره

وسایل کمک آموزشی و رسانه‌های آموزشی:

ویدیو پروژکتور، وایت برد و ماژیک، فیلم آموزشی

مقررات درس و انتظارات از دانشجویان: در قسمت تکالیف دانشجو قید شده است.

کارآموزی ۰/۵ واحد

تمرین به کارگیری نظریه‌ها/ الگوهای معرفی شده در درس برای بررسی شرایط عرصه مورد نظر و تبیین آن یا طراحی برنامه‌های مداخله‌ای در یکی از عرصه‌های سلامت جامعه و گزارش آن به صورت شفاهی و کتبی زیر نظر مربی مربوطه (پروژه کارآموزی)
دانشجویان طبق هدف درس، یک برنامه مراقبت بالینی (فرایند پرستاری) یا آموزشی از مددجویان مراجعه کننده به مراکز سلامت در چارچوب الگوهای تدریس شده طراحی، اجرا و در زمان تعیین شده ارائه خواهند نمود.

عرصه: مراکز بهداشتی درمانی، درمانگاه ها

نکاتی در مورد کنفرانس ها و تهیه اسلایدها :

- ✓ تا حد امکان از نمودار و تصویر نیز استفاده شود؛
- ✓ از نوشتن کامل مطلب در اسلاید اجتناب شود، مطالب مهم نوشته شود و دانشجو به زبان خود آنها را توضیح دهد. از روخوانی اسلایدها اکیداً اجتناب شود؛
- ✓ مطالب کامل کنفرانس با ذکر رفرنس هر پاراگراف جداگانه در یک فایل Word ارائه شود؛
- ✓ حداقل ۲۵ درصد رفرنس های مورد استفاده باید انگلیسی باشد؛
- ✓ مدت ارائه کنفرانس ها حداکثر ۶۰ دقیقه خواهد بود .
- ✓ دانشجو یک مقاله کامل را از منابع اطلاعاتی معتبر مثل : PubMed, Scopus, Web of Knowledge, Web of Sciences, Science of Direct دانلود نموده و خلاصه آن را به دانشجویان ارائه نموده و به سوالات و ایرادات بقیه دانشجویان پاسخ خواهد داد.
- ✓ در پایان کنفرانس، یک جمع بندی و خلاصه از مطالب در مدت ۵ دقیقه ارائه گردد.

منابع اصلی تدریس درس مورد نظر: (آخرین ویرایش و چاپ منابع)

1. [Alligood, M.R. and Tomy, Nursing Theory Utilization & Application, Mosby, Elsevier](#)
2. Johnson, B.M. and Webber, P.B. An Introduction to Theory and Reasoning in Nursing, Lippincott Williams & Wilkins.
3. Bulter; G.T. Principles of health education and health promotion, Belmont, CA: Wadsworth.
4. Naidoo, G and Wills. Public health and health promotion: Developing Practice. London, Bailliere Trindall.
5. Merson, M H Black, R E Mills, A.J. International public health, Jones and Bartlett.
6. Seedhouse, D, Health: The foundation for achievement: John Wiley and Sons Ltd.
7. Katz L. Pabordy A. and Doughins J. Pronin Health: Knowledge and Practice, The Open University.
8. Stanhope, M. Lancaster J. Foundation of nursing in the community, Mosby.

۹) [نظریه پردازی و نظریه های پرستاری. دهقان نیری و همکاران.](#)

۱۰) آموزش سلامت و تغییر رفتار. کبری نوری، داوود شجاعیزاده .

۱۱) برقراری ارتباط برای سلامت و تغییر رفتار. محمد پور اسلامی و همکاران.

۱۲) الگوهای مطالعه رفتار در آموزش بهداشت. داوود شجاعیزاده.

۱۳) نظریه ها و مفاهیم پرستاری . ربابه معماریان.

۱۴) برنامه ریزی ارتقاء سلامت. علیرضا دیدارلو، داوود شجاعی زاده، هاشم محمدیان.

- کتب و مجلات معتبر در ارتباط با نظریه ها و الگوهای پرستاری مطابق با دانش روز منتشره از دانشگاه ها و مراکز علمی معتبر دنیا

- کتب و مجلات معتبر در ارتباط با نظریه ها و الگوهای تغییر رفتار و برنامه ریزی بهداشتی مطابق با دانش روز منتشره از دانشگاه ها و مراکز علمی معتبر دنیا

سلامت و موفق باشید/حسین زاده